

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

Қўлёзма ҳуқуқида
УДК: 330.14:657(575.1)

КУВАТОВА ДИНАРА АНВАРОВНА
ИНТЕЛЛЕКТУАЛ КАПИТАЛ ҲИСОБИ ВА УНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ

Мутахассислик: 5A230901– «Бухгалтерия ҳисоби» (тармоқлар ва
соҳалар бўйича)

Магистр академик даражасини олиш учун ёзилган
ДИССЕРТАЦИЯ

Илмий раҳбар: доц. А.Т.Махкамбоев

Тошкент- 2021

Мазкур магистрлик диссертация ишида иктисодиётни модернизация килиш, техник ва технологик жихатдан янгилашда интеллектуал капитал ҳисобининг ўзига хос хусусиятлари тадқиқ қилинган ҳамда уни молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари асосида такомиллаштиришга бўйича илмий таклиф ҳамда амалий тавсиялар ишлаб чиқилган.

In this master's dissertation the peculiarities of intellectual capital accounting in the modernization, technical and technological renewal of the economy are studied and scientific proposals and practical recommendations for its improvement on the basis of international financial reporting standards are developed.

Магистрлик диссертация иши “Бухгалтерия ҳисоби” кафедрасида дастлабки ҳимоядан ўтган:

« 42 » - сонли баённома « 22 » июно 2021 йил.

Илмий раҳбар: доц. А.Маҳкамбоев

имзо

25.06.21

сана

Магистр: Д.Куватова

имзо

25.06.21

сана

“Ҳимояга тавсия этилади”
“Бухгалтерия ҳисоби” кафедраси
муdiri и.ф.д. доц Н. Абдусаломова

“ ” 2021 йил

Ҳимоя 2021 йил “ 28 ” июн соат 14⁰⁰ да Тошкент давлат иктисодиёт университетида бўлиб ўтади.

Мундарижа

Кириш	4
1-БОБ. Рақамли иқтисодиёт шароитида интеллектуал капитал ҳисобининг назарий-услубий асослари	9
1.1. Рақамли иқтисодиёт шароитида интеллектуаллашувнинг хўжалик юритувчи субъектлар интеллектуал капиталини ташкил топишига таъсири	9
1.2. Интеллектуал капитал ҳисобининг назарий асослари	17
1.3. Интеллектуал капитал ҳисобининг концептуал асослари	28
1-боб бўйича хулоса	37
2-БОБ. Акциядорлик жамиятларида интеллектуал капитал ҳисобининг амалий масалалари	39
2.1. Интеллектуал капиталга инвестицияларни бухгалтерия ҳисобида юритиш қоидалари	39
2.2. Интеллектуал капитални бухгалтерия ҳисобида юритишнинг амалдаги ҳолати	45
2.3. Интеллектуал капитал таркибий қисмларининг бухгалтерия ҳисоби муаммолари	52
2-боб бўйича хулоса	61
3-БОБ. Рақамли иқтисодиёт шароитида интеллектуал капитал ҳисоби такомиллаштириш масалалари	63
3.1. Интеллектуал капитални ҳисобга олишнинг хориж тажрибалари ва улардан фойдаланиш истиқболлари	63
3.2. Интеллектуал капитал ҳисобини молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари асосида такомиллаштириш йўналишлари	74
3-боб бўйича хулоса	81
Хулоса	82
Фойдаланилган адабиётлар рўйхати	86

Кириш

Диссертация мавзусининг асосланиши ва унинг долзарблиги. Мамлакатимиздаги амалга оширилаётган ижобий ўзгаришлар, ижтимоий – иқтисодий ҳаётнинг барча томонларини изчил ислоҳ этиш ва либераллаштириш, жамиятимизни демократик янгилаш ва модернизация қилиш жараёнлари жадал суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Бундай ижобий натижаларга эришида албатта иқтисодиёт тармоқларида олиб борилаётган кенг қамровли ислохотлар замирида замонавий инновацион ғояларни яратилиши ҳамда улардан самарали фойдаланиш орқали эришилиб келмоқда.

Шу билан бирга, мамлакатимиз иқтисодиётини модернизация қилишнинг энг муҳим йўналишлари белгиланиши саноат билан бир қаторда аграр соҳани ҳам модернизация қилиш, унинг бутун комплексида техник ва технологик янгилашни амалга оширишни талаб қилмоқда. «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси»да «илмий-тадқиқот ва инновация фаолиятини рағбатлантириш, илмий ва инновация ютуқларини амалиётга жорий этишнинг самарали механизмларини яратиш» вазифаси белгиланди¹.

Бугунги кунда Президентимиз томонидан илгари сурилаётган ғояларнинг асосий негизи илм-фанни ривожлантириш ҳамда унинг натижасида инновацион ғояларни яратиш, яъни интеллектуал капитални ривожлантиришга қаратилгандир. Президентимиз Ш.Мирзиёев таъкидлаганларидек “мамлакатимиз учун илм-фан соҳасидаги устувор йўналишларни аниқ белгилаб олишимиз керак. Ҳеч бир давлат илм-фаннинг барча соҳаларини бирйўла тараққий эттира олмайди. Шунинг учун биз ҳам ҳар йили илм-фаннинг бир нечта устувор йўналишини ривожлантириш

¹ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги ПФ-4947-сонли Фармони. «Халқ сўзи» газетаси. 2017 йил 8 февраль.